

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”
(для спеціалістів)

МАУП

Київ

ДП «Видавничий дім «Персонал»

2010

Підготовлено доктором філософії в галузі права, доцентом кафедри комерційного та трудового права *Н. О. Можаровською*

Затверджено на засіданні кафедри комерційного та трудового права (протокол № 20 від 11.06.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Можаровська Н. О. Навчальна програма дисципліни “Правове регулювання підприємницької діяльності” (для спеціалістів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 25 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Правове регулювання підприємницькою діяльністю”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

За умов поступового переходу до ринкових відносин розширюється і вдосконалюється сфера правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності. У цьому зв'язку підвищуються вимоги до майбутніх фахівців з правознавства, насамперед ґрунтовних знань господарського законодавства та практичних навичок застосування правових норм при здійсненні господарської діяльності суб'єктами господарювання.

Головною метою вивчення дисципліни студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” є формування системи правових знань з питань державного регулювання підприємницької діяльності, спираючись на вже здобуті знання з теорії держави і права, адміністративного права, господарського права, цивільного права та інших галузевих і міжгалузевих правових дисциплін.

Завдання дисципліни — засвоєння студентами основних принципів державного регулювання підприємницької діяльності, особливостей правового регулювання відносин, що складаються за ринкової економіки між уповноваженою і зобов'язальною особами.

Розкриття чинних правових категорій та основних інститутів правового регулювання підприємницької діяльності потребує вивчення сучасних проблем та основних тенденцій удосконалення засобів і методів державного регулювання діяльності підприємців, що є головним напрямом у викладанні дисципліни.

Її вивчення, крім вказаного раніше, передбачає вироблення навичок правомірної поведінки у майбутніх фахівців як суб'єктів правового регулювання, спираючись на застосування теоретичних і практичних аспектів правового регулювання.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин				
		Лекції (Л)	Семінар. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)	Форма контролю	Примітка
1	2	3	4	5	6	7
	Змістовий модуль I. Теоретико-правові основи правового регулювання підприємницької діяльності					
1	Господарська комерційна діяльність. Правові засади підприємницької діяльності	4	2		У, Т	
2	Поняття державного регулювання підприємницької діяльності			2	У, Т	
3	Контроль у сфері здійснення підприємницької діяльності					
	Змістовий модуль II. Правове регулювання підприємницької діяльності в окремих галузях господарювання					
4	Галузі та види господарської діяльності	2	2		КР	
5	Правове регулювання відносин власності			2	У, Т	
6	Правове регулювання ліцензування підприємницької діяльності	2				
7	Правове регулювання патентування підприємницької діяльності			2	Т	

1	2	3	4	5	6	7
8	Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності	2	2			
9	Правове регулювання захисту прав споживачів			2		
10	Правове регулювання відносин суб'єктів господарювання щодо стандартизації та сертифікації			2	Т	
11	Державне регулювання ринку цінних паперів	2				
12	Правове регулювання інвестицій та інвестиційної діяльності	2	2			
13	Правове регулювання приватизації державного майна					
14	Правове регулювання промислової власності	2				КР
15	Податкове регулювання підприємницької діяльності			2		
16	Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності					У, Т
17	Комерційне посередництво (агентські відносини) у сфері господарювання	2				
18	Правове регулювання перевезення вантажів					
19	Капітальне будівництво	2	2			У, Т
20	Правове регулювання інноваційної діяльності					КР
21	Особливості правового регулювання фінансової діяльності	2	2			КР

1	2	3	4	5	6	7
22	Використання у господарській діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія)			2		
23	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	2		У, Т	
24	Правове регулювання іноземних інвестицій					
25	Відповідальність та порядок захисту прав суб'єктів підприємництва			2		
Разом годин: 54		22	14	18		

Форми контролю:
усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
перевірка завдань для самостійної роботи – СР
тестування – Т
колоквиум – К
залік – залік.

ЗМІСТ
дисципліни
“ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Змістовий модуль І. Теоретико-правові основи правового регулювання підприємницької діяльності

Тема 1. Господарська комерційна діяльність. Правові засади підприємницької діяльності

Підприємництво як вид господарської діяльності. Нормативне регулювання підприємницької діяльності.

Принципи підприємницької діяльності.

Умови для розвитку підприємницької діяльності.
Діяльність іноземних підприємців в Україні.
Припинення підприємницької діяльності.

Література [6; 57; 90]

Тема 2. Поняття державного регулювання підприємницької діяльності

Держава та органи місцевого самоврядування як учасники в сфері господарювання.

Форми реалізації державою економічної політики.

Прогнозування та планування економічного і соціального розвитку.

Сутність та основні ознаки державного регулювання підприємницької діяльності.

Принципи державного регулювання підприємницької діяльності. Державна підтримка суб'єктів господарювання (дотації, субвенції, відрاهування).

Функції та цілі державного регулювання підприємницької діяльності.

Державно-управлінські відносини та їх види.

Співвідношення понять регулювання та управління.

Суб'єкти та об'єкти державного регулювання підприємницької діяльності.

Нормативне забезпечення державного регулювання підприємницької діяльності. Загальна характеристика законодавства.

Поняття та види законодавчих актів.

Міжнародні договори та угоди, їх вплив на розвиток законодавства в сфері державного регулювання підприємницької діяльності.

Література [1–26; 57; 79; 82; 90]

Тема 3. Контроль у сфері здійснення підприємницької діяльності

Участь держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності.

Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю.

Особливості управління господарською діяльністю у державному секторі економіки.

Особливості управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки

Відносини суб'єктів господарювання з органами місцевого самоврядування

Література [5; 6; 57; 79; 82; 90]

Змістовий модуль II. Правове регулювання підприємницької діяльності в окремих галузях господарювання

Тема 4. Галузі та види господарської діяльності

Загальні умови господарської діяльності, що визначають особливості регулювання господарських відносин, їх класифікація та види.

Галузі народного господарства та їх класифікація. Продукція виробничо-технічного призначення і виробу народного споживання.

Література [6; 57; 79; 82; 90]

Тема 5. Правове регулювання відносин власності

Відносини власності в сфері економіки — загальні положення.

Конституційне регулювання права власності в Україні та інших державах.

Право власності в об'єктивному і суб'єктивному розумінні.

Підстави набуття та припинення права власності.

Особливі підстави виникнення права власності.

Література [1; 2; 6; 7; 57; 79; 82; 90]

Тема 6. Правове регулювання ліцензування підприємницької діяльності

Поняття та загальні положення.

Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Умови та порядок одержання ліцензії.

Література [6; 31; 57]

Тема 7. Правове регулювання патентування підприємницької діяльності

Патентування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.

Види патентів.

Умови придбання та строки дії патентів.

Торговельна діяльність та діяльність з надання побутових послуг, котрі не потребують патентування.

Література [6; 27]

Тема 8. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності

Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства. Антимонопольно-конкурентне регулювання: основні поняття та ознаки.

Правові основи сприяння розвитку конкуренції та запобігання монополізму у сфері підприємницької діяльності. Обмеження та регулювання діяльності монополій. Антимонопольний комітет України, його структура та компетенція.

Правові засади діяльності природних монополій.

Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Відповідальність за недобросовісну конкуренцію. Правила професійної етики у конкуренції.

Література [6; 20–25; 45–49; 57–59; 74; 87; 92]

Тема 9. Правове регулювання захисту прав споживачів

Повноваження, права, обов'язки та відповідальність органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів, його територіальних органів.

Правовий захист службових осіб спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальних органів.

Права споживачів на придбання товарів належної якості.

Права споживачів на достовірну інформацію про товари та послуги, їх належну якість і безпеку.

Захист прав споживачів за договором купівлі-продажу.

Література [1; 6; 26; 28; 30; 34; 35; 62–65; 82]

Тема 10. Правове регулювання відносин суб'єктів господарювання щодо стандартизації та сертифікації

Відносини суб'єктів господарювання, пов'язані з діяльністю у сфері стандартизації та застосуванням її результатів.

Організація стандартизації.

Стандарти та їх застосування.

Інформаційне забезпечення та право власності на стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови.

Правові та організаційні засади підтвердження відповідності.

Підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері.

Підтвердження відповідності в законодавчо нерегульованій сфері.

Фінансування робіт із стандартизації та діяльності з підтвердження відповідності.

Правові засади забезпечення якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини.

Вимоги щодо запобігання шкоді здоров'ю споживачів харчових продуктів і продовольчої сировини.

Державне регулювання якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини.

Права, обов'язки і відповідальність суб'єктів господарювання щодо забезпечення якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини.

Відповідальність за порушення вимог законодавства щодо стандартизації та сертифікації.

Вилучення з обігу або знищення харчових продуктів, продовольчої сировини і супутніх матеріалів, що не відповідають встановленим вимогам.

Міжнародне співробітництво у сфері стандартизації та сертифікації.

Література [6; 13; 14; 17; 30; 32; 33; 39–43; 63; 75]

Тема 11. Державне регулювання ринку цінних паперів

Законодавство України про фондову біржу. Реєстрація цінних паперів. Проблемні питання та перспективи розвитку фондового ринку в Україні.

Контроль за діяльністю фондових бірж з боку Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, її правове положення, мета діяльності та повноваження. Особливості державного регулювання при створенні та припиненні діяльності фондової біржі.

Література [6; 8; 10–12; 52; 73; 76]

Тема 12. Правове регулювання інвестицій та інвестиційної діяльності

Державне регулювання інвестиційної діяльності за умов ринкової трансформації економіки. Правові проблеми управління інвестиційною діяльністю.

Форми та види інвестиційної діяльності. Суб'єкти правового регулювання, їх права та обов'язки. Державно-правові гарантії захисту іноземних інвестицій. Гарантії у разі зміни законодавства. Гарантії щодо промислових вилучень, а також незаконних дій державних органів та їх посадових осіб. Гарантії в разі припинення інвестиційної діяльності.

Державні гарантії щодо охорони прав іноземних інвесторів та іноземних інвестицій. Гарантії переказу за кордон доходів, прибутків та інших коштів, отриманих іноземним інвестором.

Особливості правового регулювання інвестування за межі України.

Література [6; 54; 57; 60; 61; 82]

Тема 13. Правове регулювання приватизації державного майна

Державно-правове регулювання та принципи правового регулювання процесів приватизації.

Система прямого та опосередкованого контролю за здійсненням процесів приватизації.

Антимонопольні вимоги в процесі приватизації.

Поняття приватизації державного та комунального майна. Правове регулювання приватизації державного майна. Державна програма приватизації: призначення, зміст, порядок і форма затвердження.

Державні органи приватизації, їх правове становище. Порядок і механізм приватизації. Особливості приватизації в окремих сферах економіки.

Державне управління при приватизації державного майна. Корпоративне управління: поняття та правове закріплення. Особливості корпоративного управління частками державного майна.

Управління майном, що перебуває у державній власності. Договір на управління державним майном. Порядок проведення конкурсу на визначення уповноваженої особи для виконання функцій управління. Відповідальність уповноваженої особи.

Література [1; 2; 6; 7; 50; 61; 88]

Тема 14. Правове регулювання промислової власності

Поняття промислової власності як об'єкта державного управління та державного регулювання.

Суб'єкти державного регулювання та державного управління у сфері промислової власності.

Правове положення Державного департаменту зі справ інтелектуальної власності Міністерства освіти України, його повноваження.

Винаходи і корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, зазначення походження товарів як об'єкти правового регулювання у сфері промислової власності. Отримання прав і видання охоронних документів – сфера повноважень державних органів.

Ліцензійні договори та договори на передачу права власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, знаки для товарів і послуг.

Охорона інших об'єктів промислової власності.

Адміністративно-правові засоби захисту прав та законних інтересів суб'єктів промислової власності.

Боротьба з недобросовісною конкуренцією як один із засобів забезпечення прав суб'єктів промислової власності.

Загальна характеристика та основні напрями удосконалення правового регулювання у сфері промислової власності.

Література [2; 6; 20; 22; 24; 25; 44–49; 56; 59; 74; 77; 78]

Тема 15. Податкове регулювання підприємницької діяльності

Податки в системі державного регулювання і стимулювання господарської діяльності. Порядок встановлення податків. Принципи оподаткування. Види податків. Захист прав та інтересів суб'єктів господарської діяльності. Ставки податків.

Бюджетна система України.

Система податкового законодавства. Правове регулювання оподаткування прибутку підприємств. Державний контроль за додержанням податкового законодавства.

Права і обов'язки платників податків.

Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за порушення податкового законодавства.

Література [1; 6; 18; 19; 27; 50; 53; 57; 61; 82]

Тема 16. Особливості правового регулювання господарсько-торгівельної діяльності

Господарсько-торгівельна діяльність: поняття та види.

Правове регулювання матеріально-технічного постачання та збуту.

Контрактація сільськогосподарської продукції. Договірні відносини контрактації.

Правове регулювання енергопостачання.

Правове регулювання біржової торгівлі.

Правове регулювання оренди майна та лізингу.

Відносини оренди державного та комунального майна.

Лізинг у сфері господарювання.

Інші види господарсько-торгівельної діяльності. Відносини міни (бартеру) у сфері господарювання. Регулювання відносин, що впливають із зберігання товарів за договором складського зберігання.

Література [2; 6; 16–19; 32; 38–43; 57; 79]

Тема 17. Комерційне посередництво (агентські відносини) у сфері господарювання

Нормативне регулювання агентської діяльності та агентських відносин.

Поняття комерційного посередництва.

Суб'єкти агентських відносин.

Підстави виникнення агентських відносин.

Відповідальність за порушення агентського договору. Припинення агентського договору.

Література [6; 57]

Тема 18. Правове регулювання перевезення вантажів

Перевезення вантажів як вид підприємницької діяльності.

Суб'єкти відносин перевезення вантажів.

Відносини, що виникають з перевезення вантажів.

Відповідальність перевізника за невиконання чи неналежне виконання умов договору. Прострочення доставки вантажу. Втрата, нестача, пошкодження вантажу.

Особливості вирішення спорів щодо перевезень.

Література [6; 57; 79; 82; 90]

Тема 19. Капітальне будівництво

Правове регулювання підрядних відносин у капітальному будівництві.

Загальні умови договорів підяду.

Договір підяду на капітальне будівництво.

Відповідальність за порушення договору підяду на капітальне будівництво.

Література [6; 57; 79; 82; 90]

Тема 20. Правове регулювання інноваційної діяльності

Поняття інноваційної діяльності.

Види інноваційної діяльності.

Нормативне регулювання відносин, що виникають у процесі здійснення інноваційної діяльності.

Інвестування інноваційної діяльності. Форми інвестування інноваційної діяльності.

Державне регулювання та державні гарантії інноваційної діяльності.

Література [2; 6; 56; 57; 60]

Тема 21. Особливості правового регулювання фінансової діяльності

Фінанси і банківська діяльність. Поняття фінансів суб'єктів господарювання. Поняття фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Страхованням у сфері господарювання.

Недержавне управління фінансовими ринками, біржові операції з фондовими цінностями, інші види діяльності (посередництво у кредитуванні, фінансові консультації, діяльність, пов'язана з іноземною валютою, страхуванням вантажів, оцінювання страхового ризику та збитків, інші види допоміжної діяльності).

Правовий статус банків. Організаційно-правові форми банків. Учасники банку. Державні банки. Кооперативні банки.

Правове регулювання страхування у сфері господарювання. Суб'єкти страхової діяльності.

Посередництво у здійсненні операцій з цінними паперами. Фондова біржа.

Правове регулювання аудиторської діяльності. Умови та порядок здійснення аудиторської діяльності, права та обов'язки аудиторів та аудиторських організацій. Правовий статус та порядок діяльності Аудиторської палати України.

Література [1; 6; 18; 19; 27; 50; 53; 57; 61; 82]

Тема 22. Використання у господарській діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія)

Правове регулювання відносин, пов'язаних з використанням у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання. Договір комерційної концесії. Комерційна субконцесія. Зміна та розірвання договору комерційної концесії.

Література [6; 57]

Тема 23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Міжнародно-правові документи, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність.

Уповноважені державні органи в сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти державного впливу, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Спеціальні вимоги щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Ліцензування та квотування як основні засоби забезпечення режиму зовнішньоекономічної діяльності.

Особливості адміністративної відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Спеціальні правові режими у зовнішньоекономічній діяльності

Правовий режим вільних (спеціальних) економічних зон, порядок створення. Правове регулювання вільних економічних зон, управління вільними економічними зонами, особливості правового регулювання господарської діяльності у вільних економічних зонах, порядок ліквідації вільних економічних зон. Особливості правового режиму здійснення інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах.

Література [1; 2; 6; 8; 50–54; 57; 60; 61; 89]

Тема 24. Правове регулювання іноземних інвестицій

Форми іноземних інвестицій. Поняття іноземних інвестицій та іноземного інвестора. Форми іноземних інвестицій. Правове регулювання діяльності підприємств з іноземними інвестиціями. Організаційно-правові форми підприємств з іноземними інвестиціями. Оподаткування підприємств з іноземними інвестиціями. Державна реєстрація підприємств з іноземними інвестиціями. Державне регулювання іноземного інвестування. Обкладення митом майна, що ввозиться в Україну як внесок іноземного інвестора. Додаткові гарантії держави щодо забезпечення та захисту прав іноземних інвесторів.

Правовий режим іноземного інвестування. Державна реєстрація іноземних інвестицій та договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора. Система та правовий статус органів державного управління інвестиційною діяльністю в Україні.

Література [1; 2; 6; 8; 50–54; 57; 60; 61; 89]

Тема 25. Відповідальність та порядок захисту прав суб'єктів підприємництва

Мета застосування юридичної відповідальності. Принципи та підстави відповідальності.

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.

Класифікація господарсько-правових санкцій. Види оперативно-господарських санкцій та господарсько-управлінських санкцій.

Адміністративні правопорушення при здійсненні підприємницької діяльності як підстава для адміністративної відповідальності.

Господарсько-адміністративні штрафи як вид господарсько-правових санкцій: поняття, сфера застосування, форми, механізм реалізації.

Конфіскація як вид господарсько-правових санкцій: поняття, порядок застосування.

Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в сфері підприємницької діяльності. Загальна характеристика основних складів злочинів у сфері здійснення господарської діяльності.

Судовий захист прав підприємців

Особливості захисту прав підприємців господарськими судами.

Передумови захисту прав та інтересів підприємців у господарському суді.

Досудовий порядок урегулювання господарських спорів. Підвідомчість господарських спорів і компетенція господарських судів щодо їх вирішення.

Забезпечення прав та інтересів підприємців органами нотаріату. Роль нотаріату в умовах формування ринкових відносин. Особливості нотаріального захисту прав та інтересів підприємців. Вчинення нотаріальних дій. Правила вчинення нотаріальних дій. Посвідчення угод. Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів. Вчинення виконавчих написів, протестів векселів тощо.

Література [3–5; 9; 57; 59; 62; 70; 72]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття та предмет правового регулювання підприємницької діяльності.
2. Методи та типи правового регулювання підприємницької діяльності.
3. Механізм та стадії правового регулювання підприємницької діяльності.
4. Співвідношення понять “правове регулювання” та “державне регулювання” підприємницької діяльності.
5. Форми реалізації державою економічної політики.
6. Державне регулювання оподаткування.

7. Державне регулювання обмеження монополізму та розвитку економічної конкуренції.
8. Державне регулювання захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів.
9. Особливості управління господарською діяльністю у державному секторі економіки.
10. Особливості управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки.
11. Правові засади діяльності іноземних підприємств в Україні.
12. Правове регулювання відносин щодо використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
13. Галузі народного господарства та їх класифікація.
14. Господарсько-торговельна діяльність: поняття та види.
15. Правове регулювання матеріально-технічного постачання та збуту.
16. Контракція сільськогосподарської продукції.
17. Правове регулювання енергопостачання.
18. Правове регулювання оренди майна та лізингу.
19. Агентська діяльність та агентські відносини.
20. Перевезення вантажів як вид господарської діяльності.
21. Особливості вирішення спорів щодо перевезень.
22. Зміст договору підяду на капітальне будівництво.
23. Мета, види та правове регулювання інноваційної діяльності.
24. Фінансова та банківська діяльність.
25. Правове регулювання страхування у сфері господарювання.
26. Правове регулювання договорів комерційної концесії.
27. Концесійна діяльність в Україні.
28. Сутність та основні ознаки державного регулювання підприємницької діяльності.
29. Принципи державного регулювання підприємницької діяльності.
30. Державна підтримка суб'єктів господарювання (дотації, субвенції, відрахування).
31. Функції та мета державного регулювання підприємницької діяльності.
32. Методи впливу державних органів на підприємницьку діяльність.

33. Правові наслідки прийняття органами державної влади та управління неправомірних актів, що порушують законні інтереси підприємництва.
34. Суб'єкти та об'єкти державного регулювання підприємницької діяльності.
35. Нормативне забезпечення державного регулювання підприємницької діяльності.
36. Поняття та види контролю і нагляду в сфері здійснення підприємницької діяльності.
37. Контроль і нагляд державних органів та їх посадових осіб.
38. Система заходів прямого та опосередкованого впливу на суб'єктів підприємництва різних форм власності.
39. Уповноважені державні органи загальної та спеціальної компетенції. Суб'єкти контролю.
40. Право державної та комунальної власності.
41. Державне регулювання ринку цінних паперів
42. Проблемні питання та перспективи розвитку фондового ринку в Україні.
43. Контроль за діяльністю фондових бірж з боку Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
44. Правове положення, мета діяльності та повноваження Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку.
45. Особливості державного регулювання при створенні та припиненні діяльності фондової біржі.
46. Державне регулювання інвестиційної діяльності
47. Державно-правові гарантії захисту іноземних інвестицій.
48. Особливості правового регулювання інвестування за межі України.
49. Правове регулювання діяльності підприємств з іноземними інвестиціями.
50. Державне регулювання іноземного інвестування.
51. Правовий режим іноземного інвестування.
52. Правове регулювання приватизації державного майна.
53. Державні органи приватизації, їхнє правове становище.
54. Корпоративне управління: поняття та правове закріплення.
55. Управління майном, що перебуває у державній власності.
56. Правове регулювання промислової власності. Поняття та зміст.
57. Поняття промислової власності як об'єкта державного управління та державного регулювання.

58. Суб'єкти державного регулювання та державного управління у сфері промислової власності.
59. Ліцензійні договори і договори на передачу права власності. Поняття та види.
60. Принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
61. Уповноважені державні органи в сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
62. Спеціальні вимоги щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
63. Особливості адміністративної відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
64. Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства України.
65. Державне регулювання природних монополій.
66. Антимонопольний комітет України, його структура та компетенція.
67. Податки в системі державного регулювання і стимулювання господарської діяльності.
68. Види податків. Захист прав та інтересів суб'єктів господарської діяльності.
69. Бюджетна система України.
70. Система податкового законодавства.
71. Державний контроль за додержанням податкового законодавства.
72. Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за порушення податкового законодавства.
73. Особливості державного забезпечення захисту прав споживачів.
74. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів.
75. Система державних органів, що здійснюють захист прав споживачів.
76. Державні гарантії щодо забезпечення громадянам захист їх інтересів як споживачів.
77. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів.
78. Державна система стандартизації.
79. Управління діяльністю в сфері стандартизації. Технічні комітети з стандартизації.
80. Державна система сертифікації.

81. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості.
82. Визначення підвідомчості спорів у сфері захисту прав споживачів.
83. Судовий захист прав споживачів.
84. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
85. Адміністративні правопорушення при здійсненні підприємницької діяльності як підстава для адміністративної відповідальності.
86. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в сфері підприємницької діяльності.
87. Судовий захист прав підприємців.
88. Особливості захисту прав підприємців господарськими судами.
89. Досудовий порядок урегулювання господарських спорів.
90. Забезпечення прав та інтересів підприємців органами нотаріату.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція* України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР) України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. *Цивільний* кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV // ВВР України. — 2003. — № 2. — Ст. 272.
3. *Цивільний* Процесуальний Кодекс України. Офіційний текст за станом на 1 вересня 1998 р. // ВВР Української РСР. — 1966. — № 41. — Ст. 258.
4. *Кримінальний* Кодекс України // ВВР України. — 2001. — № 25–26. — Ст. 131.
5. *Кодекс* України “Про адміністративні правопорушення” // ВВР України 1984, дод. до № 51: Ст. 1122. Вводиться в дію Постановою ВР Української РСР № 8074–10 від 07.12.84 // ВВР України 1984, дод. до № 51: Ст. 1123; Із змін. та доп., внесеними згідно з Постановою ВР № 390/97-ВР від 20.06.97 // Уряд. кур'єр від 12 лип. 1997 р.
6. *Господарський* кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV // ВВР України. — 2003. — № 2. — Ст. 275.
7. *Про внесення* змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Цивіль-

- ного кодексу України: Закон України від 25.04.2007 № 997-V // Уряд. кур'єр. — 2007. — № 108.
8. Закон України “Про господарські товариства” від 10 верес. 1991 р. № 1576-XII // ВВР України. — 1991. — № 49. — Ст. 682, із змін., внесеними згідно із законом № 997-V від 27.04.2007 р.
 9. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 14 трав. 1992 р. // Уряд. кур'єр. — 1999. — 19 верес. (№ 172).
 10. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” // ВВР України. — 2006. — № 31. — Ст. 268.
 11. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996 р. // ВВР України. — 1996. — № 51. — Ст. 292.
 12. Закон України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” від 10.12.1997 р. // ВВР України. — 1998. — № 15. — Ст. 67.
 13. Закон України “Про підтвердження відповідності” // ВВР України. — 2001. — № 32. — Ст. 169.
 14. Закон України “Про стандартизацію” // ВВР України. — 2001. — № 31.
 15. Закон України “Про інформацію” № 2657-12. — К.: Юрінком Інтер, 2000.
 16. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-12 // ВВР України. — 1994. — № 27.
 17. Закон України “Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини” № 771/97-ВР // ВВР України. — 1998. — № 19.
 18. Закон України “Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами” № 481/95-ВР // ВВР України. — 1995. — № 46.
 19. Закон України “Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” № 265/95-ВР // ВВР України. — 1995. — № 28.
 20. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січ. 2001 р. № 2210-111.

21. *Закон України “Про Антимонопольний комітет України”* від 26 листоп.1993 р. № 3659-ХІІ // ВВР України. — 1993. — № 50. — С. 472.
22. *Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції”* від 7 черв. 1996 р. № 236/96-ВР // “Голос України” від 02.07.96 р. // ВВР України. — 1996. — № 36 — С. 164. Введено в дію Постановою ВР від 7 черв. 1996 р. № 237/96-ВР з 1січ. 1997 р.; Зі змін. і доп., внесеними ЗУ від 18 листоп. 1997 р. № 642/97-ВР. // “Голос України” від 17.12.97 р., “Уряд. кур’єр” від 18.12.97 р.
23. *Закон України “Про природні монополії”* від 20 квіт. 2000 р.
24. *Закон України “Про рекламу”* від 3 лип. 1996 р. № 270/96 — ВР // “Голос України” від 25 лип. 1996.; ВВР України. — 1996. — № 39. — С. 181: Із змін. і доп., внесеними Законом України від 18 листоп. 1987 р. № 642/97 — ВР // Голос України. — 1997. — 17 груд., Уряд. кур’єр — 1997. — 18 груд.
25. *Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”* від 22.05.1997 р. № 283/97-ВР // ВВР України. — 1997. — № 27. — Ст. 181.
26. *Закон України “Про захист прав споживачів”* від 12.05.91 р. № 1023–12; Із змін. і доп., внесеними згідно з законом України № 3682 — 13 від 15.12.93 р. та законом України № 365/97-ВР від 18.06.97 р.
27. *Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності”* № 98/96-В від 23.03.96 р.
28. *Организация Объединенных Наций. “Руководящие Принципы для защиты интересов потребителей”*: Приняты 09.04.1985 г. резолюцией 39/248. — К.: Юрінком Інтер, 1999.
29. *Типовий статут відкритого акціонерного товариства*: Затв. наказом ФДМУ від 12.12.1994 р. № 787, наказом Мінекономіки України від 13.12.1994 р. № 177; Зареєстр. в Мінюсті України 04.01.1995 р. № 2 (538) // БНА України. — 1995. — № 2. — С. 100–123.
30. *Указ Президента України “Про Державний комітет по стандартизації, метрології та сертифікації”* № 926/2000 від 26.07.2000 р.
31. *Указ Президента України “Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва”* № 89 від 22 січ. 2000 р.
32. *Декрет Кабінету Міністрів України “Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення”* № 30–93 — ВВР України. — 1993. — № 23.

33. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про стандартизацію і сертифікацію” № 46–93; Із змін та доп., внесеними законами України від 11.06.97 р. № 333/97-ВР та від 14.12.99 р. № 1288-ХІ.
34. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 19 берез. 1994 р. № 172 “Про реалізацію окремих положень закону України “Про захист прав споживачів”
35. *Постанова* Пленуму Верховного Суду України від 12 квіт. 1996 р. № 5 “Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів”. — “Правовісник”: Постанови Пленуму Верховного Суду України — К., 1996.
36. *Положення* про ревізійну комісію відкритого акціонерного товариства: Затв. розпорядженням Фонду державного майна України № 71-р від 05.05.1996 р. // ДІБП. — 1996. — № 11.
37. *Положення* про спостережну раду відкритого акціонерного товариства: Затв. розпорядженням Фонду держ. майна України № 71-р від 05.05.1996 р. // ДІБП. — 1996. — № 11.
38. *Положення* про порядок тимчасового припинення діяльності підприємств сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, які систематично реалізують недоброякісні товари, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання і транспортування товарів: Затв. постановою Верховної Ради України від 25 січ. 1995 р. № 26/95-ВР.
39. *Положення* про порядок вилучення неякісних товарів, документів та інших предметів, що свідчать про порушення прав споживачів: Затв. постановою Верховної Ради України від 25 січ. 1995 р. № 26/95-ВР.
40. *Положення* про порядок припинення (заборони) господарюючими суб’єктами відвантаження, реалізації(продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів: Затв. постановою Верховної Ради України від 25 січ. 1995 р. № 26/95-ВР.
41. *Правила* продажу непродовольчих товарів: Затв. наказом Міністерства зовнішніх економічних зв’язків і торгівлі України № 294 від 27.03.1996 р.
42. *Правила* торгівлі на ринках: Затв. наказом Міністерства зовнішніх економічних зв’язків і торгівлі України № 157 від 12.03.1996 р.
43. *Правила* користування засобами вимірювальної техніки у сфері торгівлі: Затв. наказом Держстандарту України № 393 від 20 верес. 1996 р.

Основна

44. Андрющенко В. А., Луста И. С. Права потребителів в Україні: Справоч. посібник для всіх. — К.: Наук. думка, 2004.
45. Антимонопольний комітет України: Річний звіт. — К., 2001.
46. Антимонопольний комітет України: Річний звіт. — К., 2002.
47. Антимонопольний комітет України: Річний звіт. — К., 2003.
48. Антимонопольний комітет України: Річний звіт. — К., 2004.
49. Андрощук Г. А. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції. — К.: ПВП, 2004. — 304 с.
50. Бірюков І. А., Заїка Ю. О., Співак В. М. Цивільне право України: Загальна частина. — К.: Наук. думка, 2000. — 304 с.
51. Вінник О. Господарські товариства і виробничі кооперативи: правове становище. — К.: Знання, 1998. — 308 с.
52. Вінник О. М., Щербина В. С. Акціонерне право: Навч. посіб. / За ред. проф. В. С. Щербини. — К.: Атіка, 2000. — 544 с.
53. Вінник О. Юридичне значення класифікації господарських товариств // Предпринимательство, хозяйство и право. — 2000. — № 10. — 10 с.
54. Віноградова Г. Іноземне інвестування в позиковій формі: його правова природа. — Право України. — 2000. — № 6 — С. 55–58.
55. Галантич М., Коваленко Г. Функції, обов'язки та можливості ревізійної комісії в акціонерних товариствах // Закон і бізнес. — 1999. — № 45. — С. 11.
56. Галантич М. К. Промислова власність: правові засоби охорони та захисту. — К., 2003.
57. Галантич М. К., Грудницька С. М., Міхатуліна О. М. та ін. Господарське право України: Підручник. — К.: МАУП, 2005. — 424 с.
58. Дахно І. І. Антимонопольне право: Курс лекцій. — К.: Четверта хвиля, 1998. — 362 с.
59. Еременко В. Й. Припинення недобросовісної конкуренції в Російській Федерації // Держава і право. — 2003. — № 1. — С. 29 — 33.
60. Жаліло Я. Інтеграція України у світову економіку // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2004. — № 2.
61. Жилінкова І. Деякі питання права спільної власності за новим цивільним кодексом України // Укр. комер. право. — 2004. — № 5.
62. Іваненко Л. М. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів (покупців). — К.: Юмана, 1998. — 235 с.

63. *Кагал Т.* Законодавство про захист прав споживачів у сфері якості товарів у системі законодавства України // *Право України*. — 1998. — № 8.
64. *Кагал Т.* Функції державного управління в сфері захисту прав споживачів за договором купівлі-продажу // *Право України*. — 2002. — № 2.
65. *Кагал Т. О.* Організаційне-правове питання забезпечення захисту прав споживачів у сфері якості товарів: Автореф. 2002.
66. *Кибенко Е. Р.* Корпоративное право: Учеб. пособие. — Харьков: Эспада, 1999. — 480 с.
67. *Кибенко Е. Р.* Корпоративное право: Учеб. пособие. — Харьков: Эспада, 2001. — 288 с.
68. *Кибенко Е. Р.* Научно-практический комментарий Закона Украины “О хозяйственных обществах” — Харьков: Эспада, 2000. — 440 с.
69. *Коваленко В., Третьякова М.* Контролюючі органи акціонерних товариств // *Вісн. законодавства України*. — 2002. — № 34. — С. 42–43.
70. *Крысин А. В.* Безопасность предпринимательской деятельности. — М., 1996. — С. 135–136.
71. *Ливинець В. П.* Правове регулювання діяльності акціонерних товариств: Автореф. — Донецьк, 2000. — 22 с.
72. *Лилак Д.* Адміністративна і цивільно-правова відповідальність юридичних осіб у сфері економічних відносин (колізії теорії і проблеми практики). — *Право України* — 2000. — № 1. — С. 24–31.
73. *Могилевский С. Д.* Акционерные общества // Серия “Коммерческие организации: комментарии, практика, нормативные акты”. — М.: Дело, 1998. — 536 с.
74. *Можаровська Н. О.* Правова регламентація охорони та захисту прав на знаки для товарів та послуг // *Персонал*. — 2001. — № 7. — С. 56–61.
75. *Олейник О. М.* Правовое обеспечение научно-технического прогресса и информатизации // *Хозяйств. право*. — М., 1994. — Т. 2 — С. 74–79.
76. *Онуфрієнко О. І.* Правовий статус акцій // *Вісн. Вищ. госп. суду України*. — 2000. — № 2. — С. 180.
77. *Плаксин В. А., Макогон Ю. В.* Коммерческая тайна: правовые проблемы // *Госуд-во и право*. — 1992. — № 8. — С. 75.
78. *Підпригора О. А.* Деякі питання законодавства про товарні знаки // *Бізнес*. — 1998. — № 31. — С. 24 — 27.

79. *Підприємницьке право*: Навч. посіб. / Ніколаєва Л. В., Старцев О. В., Пальчук П. М., Іваненко Л. М. — К.: Істина, 2001. — 480 с.
80. *Печений О.* Захист права власності: здобутки та прорахунки // *Укр. комерц. право.* — 2004. — № 5.
81. *Рябко Л.* Правова природа договору лізингу // *Право України.* — 2000. — № 1. — С. 70–73.
82. *Саніахметова Н. О.* Підприємницьке право: Навч. посіб. — К.: А. С. К., 2001. — 704 с.
83. *Серемак О.* Правове регулювання іноземних інвестицій у спеціальних (вільних) економічних зонах // *Право України.* — 2000 — № 10. — С. 34–38.
84. *Спасибо-Фатеева И. В.* Акционерные общества: корпоративные правоотношения. — Харьков: Право, 1998. — 252 с.
85. *Спасибо-Фатеева И. В.* Цивільно-правові проблеми акціонерних правовідносин: Автореф. — Харків, 2000. — 36 с.
86. *Сумський Д.* Правовий статус акціонера: поняття і зміст // *Предпринимательство, хозяйство и право.* — 2000. — № 10. — С. 15.
87. *Супрун В. П.* Антимонопольне законодавство України // *Бюл. законодавства і юрид. практики України.* — 2005. — № 1.
88. *Цивільне право України* / Бірюков І. А., Заїка Ю. А., Слівак В. М. — К.: Наук. думка, 2003. — 430 с.
89. *Шумський П. Табалюк Г.* Форми захисту інтересів інвесторів. — *Право України.* — 2000. — № 7. — С. 29–31.
90. *Щербина В. С.* Господарське право України: Навч. посіб. — К.: Атіка, 1999. — 336 с.
91. *Щербина О. В.* Правове становище акціонерів за законодавством України: Монографія. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 160 с.
92. *Экономико-правовые проблемы антимонопольной политики*: Сб. науч. тр. — Донецк: ИЭПИ НАН Украины, 1997.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	
“Правове регулювання підприємницької діяльності”	4
Зміст дисципліни “Правове регулювання підприємницької діяльності”	6
Питання для самоконтролю.....	17
Список літератури.....	21

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп’ютерне верстання	<i>А. М. Голянда</i>

Зам. № ВКЦ-4283

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008